המטבעות מהחפירה בלוד

רוברט קול

בחפירה בלוד (ר׳ הדד, כרך זה) נתגלו 22 מטבעות, 17 מהם זוהו; הקדום במטבעות מתוארך לתקופה הביזנטית והמאוחר שבהם — לתקופה העבאסית.[1] בשכבה II נמצאו חמישה מטבעות מהתקופה הביזנטית (מס׳ 1–5) ואחד ביזנטו־ערבי (מס׳ 6). בשכבה I נמצאו מטבעות מהתקופה האומיית (מס׳ 7–16) ומטבע אחד מהתקופה העבאסית (מס׳ 17) שהוא חלק מדרהם כסף. מטבעות כסף נחתכו לחתיכות קטנות בגלל מחסור שהלך וגבר בפולוס נחושת קטנים (Kool et al. 2011:31–42); עדות לתשלום בחלקי דרהם נמצאה ברשימה שנכתבה בדיו על לוח שיש שהתגלה בחנות בג׳רש (Walmsley et al. 2008:122–125).

1. סל 2236, לוקוס 660, ר״ע 109646.
367–375 לסה״נ.
פנים: דיוקן לימין.
גב: SECVRITAS-REIPVBLICAE ניצחון צועדת לשמאל.
Æ, 1.64 גרם, 13 מ״מ.
השוו *LRBC* 2:100, No. 2656.

2. סל 2140, לוקוס 618, ר״ע 109648.
המאות הד׳–הה׳ לסה״נ.
פנים: דיוקן לימין.
Æ, 0.65 גרם, 13 מ״מ.

3. סל 2215, לוקוס 650, ר״ע 109645.
המאות הד׳–הה׳ לסה״נ.
פנים: דיוקן?
Æ, 0.51 גרם, 12 מ״מ.

4. סל 1772, לוקוס 508, ר״ע 109635.
יוסטיניאנוס הא׳, קונסטנטינופול, 527–537 לסה״נ.
פנים: דיוקן לימין.
גב: **M** לימין צלב, ומשמאלו כוכב בעל שישה קרנים; מתחת: A, מתחת לקו [C]O[N]
Æ, פוליס, 12.51 גרם, 35 מ״מ.
השוו *MIBE* I:126, No. 84.

5. סל 1076, לוקוס 119, ר״ע 109647.
המאה הו׳ – תחילת המאה הז׳ לסה״נ.
גב: **M**
Æ, פוליס, 6.95 גרם, 32 מ״מ.

6. סל 1043, לוקוס 112, ר״ע 109634.
ביזנטו־ערבי, 650–668 לסה״נ.
פנים: קיסר עומד.
גב: **M** סביב כתובת משובשת מעל צלב; מימין ומשמאל סהרון.
Æ, פוליס, 3.21 גרם, 27 מ״מ.
השוו *SICA* 1: No. 519.

7. סל 1009, לוקוס 101, ר״ע 109632.
אומיי, לאחר הרפורמה, דמשק, 697–750 לסה״נ.
פנים: במרכז: بسم اللة/ لااله ا لا ا/ الة [...]
בשוליים: [...] ضرب بد مسق [...]
גב: במרכז בתוך עיגול: محمد/ رسول/ اللة
Æ, פלס, 3.95 גרם, 17 מ״מ.
השוו Walker 1956: 253, No. 838.

8. סל 2162, לוקוס 642, ר״ע 109644.
אומיי, לאחר הרפורמה, פילסטין, 697–750 לסה״נ.
פנים: **בשוליים:** [...] فلس و ا ف
גב: **בשוליים:** [...] بفلسطين
Æ, פלס, 23 מ״מ, שבר.
השוו Ilisch 1993:10, Nos. 18–22.

9. סל 1857, לוקוס 528, ר״ע 109639.
אומיי, לאחר הרפורמה, אל־רמלה, 120 להג׳רה/738 לסה״נ בקירוב.
פנים: במרכז: עץ תמר בתוך עיגול.
גב: במרכז: סהרון בתוך עיגול.
Æ, פלס, 1.60 גרם, 18 מ״מ.
השוו Ilisch 1993:14, No. 66.

10. סל 1793, לוקוס 511, ר״ע 109640.
אומיי ,לאחר הרפורמה, חלב, 697–750 לסה״נ.
פנים: במרכז: لالة ا/ لا ا الة/ وحدة
גב: במרכז בתוך עיגול: محمد/ رسول/ الله
בשוליים: بسم الله ضرب (هدا الفلس بحلب واف)
Æ, פלס, 3.95 גרם, 17 מ״מ.
השוו Walker 1956:243, No. 793.

11. סל 2255, לוקוס 553, ר״ע 109643.
אומיי, לאחר הרפורמה, 697–750 לסה״נ.
פנים: במרכז: لالة / الا ا الة/ وحدة
גב: במרכז בתוך עיגול: محمد/ رسول/ الله
בשוליים: بسم الله ضرب (هدا الفلس بحلب واف)
Æ, פלס, 3.95 גרם, 17 מ״מ.
השוו Ilisch 1993:10, No. 4.

12. סל 1889, לוקוס 534, ר״ע 109641.
אומיי, לאחר הרפורמה, 697–750 לסה״נ.
פנים: במרכז: [...] الله [...]
גב: במרכז: محمد/ رسول/ الله
Æ, פלס, 2.40 גרם, 15 מ״מ.

13. סל 1960, לוקוס 544, ר״ע 109642.
אומיי, לאחר הרפורמה, 697–750 לסה״נ.
פנים: במרכז: لالة [...]
גב: במרכז: محمد/ رسول/ الله
Æ, פלס, 1.65 גרם, 14 מ״מ.

14. סל 1773, לוקוס 511, ר״ע 109638.
אומיי, לאחר הרפורמה, 697–750 לסה״נ.
פנים: במרכז: بسم/ الله [...]
Æ, פלס, 1.80 גרם, 15 מ״מ.

15. סל 1808, לוקוס 508, ר״ע 109637.
אומיי, לאחר הרפורמה, 697–750 לסה״נ.
Æ, פלס, 7.01 גרם, 14 מ״מ.

16. סל 1759, לוקוס 508, ר״ע 109636.
Pb, אומיי ,לאחר הרפורמה, 697–750 לסה״נ.
פלס, 2.15 גרם, 14 מ״מ.

17. סל 1013, לוקוס 105, ר״ע 109633.
עבאסי, המאה הט׳ לסה״נ.
Æ, חלקי דרהם, 0.40 גרם, 15 מ״מ.

הערה

[1] את המטבעות ניקתה לנה קופרשמידט וצילמה אותם קלרה עמית.

הפניות

הדד א׳ כרך זה. שרידי מבנה ציבור מהתקופה הביזנטית ובית חווה מהתקופה האסלאמית הקדומה מצפון לתל לוד.

Ilisch L. 1993. *Sylloge Numorum Arabicorum Tübingen: Palästina IVa Bilād aš-Šām* I. Tübingen.

Kool R., Berman A., Shamir O. and Tepper Y. 2011. A Late Tenth Century Fatimid Hoard of Cut Silver Coins from Bet She'an. *'Atiqot* 67:31–42.

LRBC 2: R.A.G. Carson and J.P.C. Kent. Part 2: Bronze Roman Imperial Coinage of the Later Empire, A.D. 346–498. In *Late Roman Bronze Coinage (A.D. 324–498)*. London 1965. Pp. 41–114.

MIBE I: W. Hahn. *Money of the Incipient Byzantine Empire (Anastasius I–Justinian I, 491–565)* (Veröffentlichungen des Instituts für Numismatik und Geldgeschichte der Universität Wien 6). Vienna 2000.

SICA 1: S. Album and T. Goodwin. *Sylloge of Islamic Coins in the Ashmolean* 1: *The Pre-Reform Coinage of the Early Islamic Period*. Oxford 2002.

Walker J. 1956. *A Catalogue of the Arab-Byzantine and Post-Reform Umaiyad Coins* (Catalogue of the Muhammadan Coins in the British Museum II). London.

Walmsley A., Blanke L., Damgaard K., Mella A., McPhillips S., Roenje L., Simpson I. and Bessard F. 2008. A Mosque, Shops and Bath on Central Jarash. *ADAJ* 52:109–137.

THE COINS FROM THE EXCAVATION AT LOD

ROBERT KOOL

(PP. 41*–43*)

Twenty-two coins were unearthed in the excavation conducted by Elie Haddad (this volume) to the north of Tel Lod; seventeen of them were identified. In Stratum II, six coins were found: five date to the Byzantine period (Nos. 1–5) and one is a Byzanto-Arab coin (No. 6). In Stratum I, ten coins were found, dating from the Umayyad (Nos. 7–16) and Abassid (No. 17) periods.